

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร
Guidelines for the Development of Modern Teacher
Competencies for 21st Century Learning Lower Secondary
Schools in Bangkok

¹นันทินี นักดนตรี Nantinee Nakdontre

²ศราวุฒิ แยมดี Sarawut Yamdee

³สุดารัตน์ ศรีมา Sudarat Srma

¹²โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (ฝ่ายมัธยม)

¹²Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University (Secondary)

³คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

³Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

¹Corresponding author, e-mail: nut.nukdontre@gmail.com

Received August 15, 2023; Revised March 18, 2024; Accepted: March 29, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงของการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร 2) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และ 3) ประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูจำนวน 60 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนวัดราชาธิวาส และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงของการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จริยธรรมและจรรยาบรรณ

วิชาชีพครู มากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร มี 3 แนวทาง ได้แก่ การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ และ 3) การประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ครูยุคใหม่; การเรียนรู้ศตวรรษที่ 21; โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

Abstract

The research article aims to 1) study the actual situation of developing teacher competency in the 21st century in lower secondary schools in Bangkok; 2) suggest a guideline for developing teacher competency in the 21st century in Bangkok; and 3) evaluate the approaches for the development of modern teachers' competency in the 21st century in lower secondary schools in Bangkok. The sample group was 60 teachers in Suan Sunandha Rajabhat University Demonstration School, Debsirin School, Wat Rachathiwat School and the Demonstration School of Srinakharinwirot University, Prasarnmit by using a stratified random sampling method. The research tools were questionnaires. Data were analyzed by finding frequency, percentage, mean and standard deviation. The results showed that: 1) The actual situation of developing teacher competency in the 21st century in lower secondary schools in Bangkok; it was at a high level. When considering item by item, it was found that ethics and professional ethics of teachers were the most followed by self-development and teamwork; 2) Guidelines for developing teacher competency in the 21st century in lower secondary schools in Bangkok consisted of 3 approaches: teamwork, consisting of 4 indicators, self-development, consisting of 4 indicators, and ethics and professional ethics of teachers, consisting of 6 indicators; and 3) Assessment of the overall suitability, feasibility, and usefulness of developing teacher competency in the 21st century in lower secondary schools in Bangkok was at the highest level.

Keywords: modern teacher; 21st century learning; lower secondary schools

บทนำ

การศึกษาศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมหรือการศึกษาที่เป็นฐานรากสำคัญของบุคคล การเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้ของเด็กและการออกแบบการเรียนการสอนของครู กล่าวคือครูเป็นบุคคลที่มีสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและเป็นผู้กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนตามศักยภาพและความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้นครูในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นผู้ที่ควรมีความรู้ มีความสามารถ มีศักยภาพและมีความเป็นมืออาชีพที่จะสร้างนวัตกรรมและเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนในการเข้าสู่โลกการทำงานในศตวรรษที่ 21 (กัญญาพัชญ์ กานต์ภูวนันต์ และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, 2562)

สมรรถนะหลักของครูเป็นความสามารถและแรงจูงใจของบุคคล และส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างโดดเด่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา โดยระบุไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายของหลักการมาตร 9(4) ว่า “มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครูคณาจารย์ และบุคคลทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง” (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2561) และได้กำหนดหลักการดำเนินการไว้ในหมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตร 52 ว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการผลิตพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่มีหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างพอเพียง” ซึ่งระดับปฏิบัติตามสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ดังนั้นการพัฒนาและยกระดับความรู้และสมรรถนะของครูอย่างต่อเนื่องเป็นประเด็นสำคัญในการนำไปสู่การสร้างคุณภาพการศึกษาของประเทศที่สูงขึ้นทั้งนี้ เพราะความรู้และสมรรถนะด้านการสอนของครูเป็นกุญแจสำคัญในการนำไปสู่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ (เชน หมั่นเขตรกิจ, 2551)

จากรายงานผลการประเมินการบริหารจัดการตามมาตรฐานของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนวัดราชาธิวาส และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562-2564 มีประเด็นที่สำคัญและคล้ายคลึงกันซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ มีผลงานที่แสดงความสำเร็จและเป็นแบบอย่างได้ มีคุณภาพอยู่ในระดับ

พอใช้ ซึ่งมีรายละเอียดที่ระบุไว้ว่า กระบวนการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนางานขาดความรับผิดชอบ ไม่สะท้อนสภาพปัญหาองค์กร ไม่ครอบคลุมงาน และผลงานส่วนมากเป็นงานประจำ มีข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการบริหารและการจัดการศึกษาในปัจุบันประมาณเกี่ยวกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างจริงจัง มีจุดเน้นให้มีศูนย์รวบรวมสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาของครูผู้สอน ดังนั้นครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานหรือกิจกรรมวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความคาดหวังขององค์กรทั้งระดับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2566)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นของการพัฒนาสมรรถนะของครู จึงเป็นเหตุให้คณะวิจัยสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญในการพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ หารูปแบบหรือวิธีการทำงานในการเพิ่มประสิทธิภาพซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะ รวมทั้งการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ตอบสนองกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงของการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยประชากรใน คือ ครู ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนวัดราชาธิวาส และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 75 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนวัดราชาธิวาส และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 60 คน

ได้มาจากตาราง Krejcie and Morgan โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จนได้จำนวนตัวอย่างแต่ละโรงเรียนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ (Krejcie and Morgan, 1970)

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย 1) เพศ 2) ระดับการศึกษาสูงสุด 3) อายุราชการ

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นจริงของการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การทำงานเป็นทีม จำนวน 4 ข้อ 2) การพัฒนาตนเอง จำนวน 4 ข้อ 3) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert)

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับที่เกี่ยวกับทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) นำเสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of item objective congruence, IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 ดังนั้นแบบสอบถามจึงมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3) นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีครอนบาคได้ค่าเท่ากับ 0.850 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ จึงนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2) สภาพที่เป็นจริงของการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพที่เป็นจริงของการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$, SD. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มากที่สุด ($\bar{x} = 4.12$, SD. = 0.44) รองลงมาคือ การพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 3.99$, SD. = 0.38) และการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 3.97$, SD. = 0.37) ดังที่จะแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพที่เป็นจริงของการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร

สภาพที่เป็นจริงของการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21	$\bar{x}$	SD.	แปลผล
จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.12	0.44	มาก
การพัฒนาตนเอง	3.99	0.38	มาก
การทำงานเป็นทีม	3.97	0.37	มาก
รวม	3.93	0.37	มาก

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร มี 3 แนวทางดังนี้

การทำงานเป็นทีม (Team Work) ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สามารถเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน 2) สามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย 3) สามารถแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามอย่างเหมาะสม 4) สามารถมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย

การพัฒนาตนเอง (Self-Development) ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่าย 2) สามารถแสวงหาแนวคิดใหม่และใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ 3) สามารถแสดงทักษะการปฏิบัติด้านวิชาชีพเป็นที่ประจักษ์ 4) สามารถฝึกฝนทักษะการคิดและใช้ทักษะการคิดพัฒนางานอยู่เสมอ

จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สามารถรักษาวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ 2) สามารถดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมตามกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) สามารถประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 4) รักและเมตตาต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 5) ความสามารถเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน 6) ดูแลเอาใจใส่นักเรียนในการแก้ไขพัฒนานักเรียนด้วยความเสมอภาค

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.89, SD. = 0.44) ความเป็นไปได้ ($\bar{x}$ = 4.89, SD. = 0.44) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{x}$ = 5.00, SD. = 0.00) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.93, SD. = 0.44) ดังที่จะแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21

การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21	$\bar{x}$	SD.	แปลผล
ความเหมาะสม	4.89	0.44	มากที่สุด
ความเป็นไปได้	4.89	0.44	มากที่สุด
ความเป็นประโยชน์	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.93	0.44	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพที่เป็นจริงของการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นการเตรียมคนไปเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วรุนแรงพลิกผันจึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ซึ่งครูต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วยและในขณะเดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งไม่เหมือนการทำหน้าที่ครูในศตวรรษก่อนๆ การทำงานเป็นทีมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยสร้างบรรยากาศในการพัฒนาและเสริมการเรียนรู้ที่จะนำมาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนการสอนของครูที่เหมาะสมสอดคล้องกับ Helen Huntly ทำการศึกษาเรื่องสมรรถนะครูใหม่ ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะสำคัญสำหรับครูใหม่ที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง สมรรถนะด้านการควบคุม สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนสมรรถนะด้านความเป็นมืออาชีพ และสมรรถนะด้านการตระหนักรู้ในตนเองอยู่ในระดับมาก (Helen Huntly, 2008)

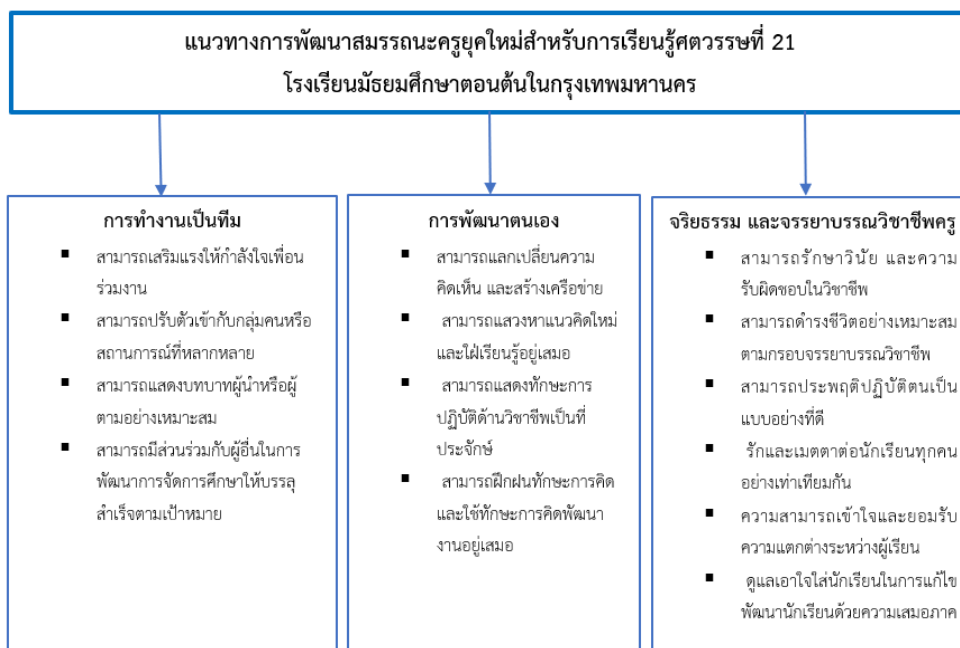
2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพราะว่าสมรรถนะการทำงานเป็นทีมนั้นเป็นสามารถเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อร่วมงาน การสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย สามารถแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามอย่างเหมาะสม สามารถมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย การพัฒนาตนเอง กล่าวคือ ครูสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่าย สามารถแสวงหาแนวคิดใหม่และใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ สามารถแสดงทักษะการปฏิบัติด้านวิชาชีพเป็นที่ประจักษ์ สามารถฝึกฝนทักษะการคิดและใช้ทักษะการคิดพัฒนางานอยู่เสมอ สมรรถนะจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ได้แก่ ความสามารถรักษาวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี รักและเมตตาต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ความสามารถเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ดูแลเอาใจใส่นักเรียนในการแก้ไขพัฒนานักเรียนด้วยความเสมอภาค และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ดังนั้นสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม โดยครูควรให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำ หรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย การประพฤติปฏิบัติตน ถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู และแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางานโดยมีเป้าหมายที่มุ่งเน้นด้านคุณภาพการศึกษาในยุคของการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล สอดคล้องกับลัทธิเต๋าวัลย์ สิบจิต ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การทำงานเป็นทีมของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการทำงานเป็นทีมช่วยส่งเสริมความร่วมมือ สร้างความเข้าใจในกลุ่ม และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกัน ครูที่ทำงานเป็นทีมสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้กัน ช่วยกันแก้ไขปัญหา และพัฒนาทักษะทางวิชาการและทักษะระหว่างบุคคลของทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีมยังช่วยสร้างชุมชนที่แข็งแกร่งและมั่นคงทางวิชาการ ทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งส่งผลให้มีประสิทธิภาพ

ในการทำงานและสร้างผลลัพธ์ที่ดีในการศึกษาของนักเรียน ดังนั้น การทำงานเป็นทีมของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางวิชาการและพฤติกรรมที่ดีให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (ลัดดาวัลย์ สืบจิต, 2556) และสอดคล้องกับพินสุตา สิริรังศรี ได้ทำการวิจัยเรื่อง การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21 และได้นำเสนอคุณลักษณะของครูที่มีคุณภาพ ดังนี้ การพัฒนาตนเองและจริยธรรมของครูในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ครูในยุคใหม่ควรพิจารณาเพื่อพัฒนาตนเองและจริยธรรมของตนจะช่วยสร้างคุณลักษณะที่เหมาะสมให้ครูใหม่มีความสามารถที่จะสอนและส่งที่ดีต่อนักเรียนและสังคมต่อไป (พินสุตา สิริรังศรี, 2557)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด เพราะว่าแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 นี้ ได้ผ่านการพิจารณาและตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อให้ครูได้เกิดการพัฒนา ปรับปรุงสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับนโยบายการทำงานที่สถานศึกษากำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Schleicher, A พบว่า สมรรถนะที่จำเป็นของครูในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นแนวทางที่เหมาะสมและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานนั้นโดยแนวทางการศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นของครูในศตวรรษที่ 21 นั้นผ่านการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทาง และความเป็นประโยชน์ของแนวทางที่นำไปใช้งาน ผลการประเมินพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทาง และความเป็นประโยชน์ของแนวทางที่นำไปใช้งาน (Schleicher, A, 2010)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร สามารถนำเสนอองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยรูปแบบได้ดังนี้

บทสรุป

การพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะครูมีบทบาทที่สำคัญมากต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ครูจึงต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำแนวทางที่ได้ในครั้งนี้ซึ่งประกอบด้วย การทำงานเป็นทีม (Team Work) ซึ่งครูสามารถแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามอย่างเหมาะสม สามารถมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย การพัฒนาตนเอง (Self-Development) ครูสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่าย แสวงหาแนวคิดใหม่และใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ และทักษะการคิดและใช้ทักษะการคิดพัฒนางานอยู่เสมอ จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) โดยที่ครูสามารถรักษาวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ สามารถดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมตามกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ดูแลเอาใจใส่นักเรียนในการแก้ไขพัฒนานักเรียนด้วยความเสมอภาค ซึ่งแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมสร้างแรงให้กำลังใจให้เกิดขึ้นกับครู เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลายอย่างเหมาะสมโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการทำงานเป็นทีมของครู
2. การพัฒนาตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างสังคมหรือบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจัดเวทีให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่ายทางการศึกษาและชุมชนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการแสวงหาแนวคิดใหม่และได้เรียนรู้อยู่เสมอ
3. จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู ในการสร้างและรักษาวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมตามกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาในการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ไปติดตามและประเมินผลว่าหลังจากนำรูปแบบนี้ไปใช้แล้วครูมีสมรรถนะเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ปรับปรุงและวางแผนในการพัฒนาครูได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาพัชญ์ กานต์ภูวนันต์ และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(1): 1-17.
- เซน หมั่นเชตรกิจ. (2551). การพัฒนารูปแบบการนำครูใหม่เข้าสู่งาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15(5): 41-56.
- พิณสุตา สิริธรรังศรี. (2557). การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 1(2): 1-13.
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (2566). รายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนในกลุ่มสาธิต ประจำปี 2566. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ลัดดาวัลย์ สืบจิต. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 8(4): 142-2150.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2561). *หลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- Helen Huntly. (2 0 0 8). Teachers' Work: Beginning Teachers' Conceptions of Competence. *The Australian Educational Researcher*, 35(1): 125-145.
- Krejcie and Morgan. (1 9 7 0). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(5): 607-610.
- Schleicher, A. (2010). *Preparing Teachers and Developing school Leaders for the 21st Century: Lessons from around the world*. OECD Publishing.

